

Jakob Juhkami “L” ilmub duubelvinüülil

22. aprillil ilmub Eesti ühe silmapaistvama helilooja-muusiku ja värske teatrimuusika auhinna laureaadi Jakob Juhkami album “L” duubelvinüülil, limiteeritud koguses 300 koopiat.

Tegemist on Jakob Juhkami kolmanda täispika sooloalbumiga, mis ilmus digitaalsena möödunud aasta augustis ja sai palju tunnustavat tähelepanu, m.h. Eesti Ekspressi Areeni aasta albumite edetabelis pälvis “L” kolmanda koha.

Albumi on Jakob Juhkam pühendanud oma pojale (sellele viitab ka plaadi nimi) ja ta ise on rääkinud plaadist nii: “Olles pikalt kirjutanud muusikat pigem muude kunstivormide teenistusse, hakkasin peale mõningast enda muusika tegemise pausi uuesti rõõmu tundma puhtast fantaseerimisest, intuiitivsest mõttevoolust oma muusika loomisel. Mõttes olen seda albumit nimetanud muinasjuttude kogumikuks helis, sest on üks jutustaja, aga lugusid eri aegadest ja kohtadest, tunnetest ja olenditest. Kliše küll, aga soovisin, et see plaat oleks reis.”

“L” 28 lugu jagunevad vinüülidel 7+7+7+7 ja neist omakorda seitse on valminud koostööna – kaasatud on **KiROT**, **Mari-Liis Rebane**, **Vaiko Eplik**, **Borm Bubu**, **Sasha Petrov**, **Jörgen Liik** ja **Riho Sibul**.

Kujunduse autor on Jakob Juhkam ise koos õe **Juulia Juhkamiga**, kaanefoto autor **Jekaterina Abramova**.

Plaat on masterdatud ja lõigatud **Andreas Kauffelti** poolt Berliini helistuudios Schnittstelle, vinüülid valmisid samuti Saksamaal tehases Optimal.

Duubelvinüülid on saadaval kõigis suuremates muusika- ja raamatupoodides üle Eesti ning Õunaviksi Bandcampis ounaviks.bandcamp.com. Samuti on plaat kuulatav kõigis levinud striiminguplatvormides.

Foto: Jekaterina Abramova

Jakob Juhkam:

“Plaadid on nagu maamärgid, millest kujuneb siht”

Viis päeva enne duubelvinüüli “L” ilmumist Õunaviksi eestvedaja Villem Valme küsis ja Jakob Juhkam vastas.

Räägi mõnest instrumentaalsest loost, kust tekkis just selline pealkiri või millest lugu sinu enda jaoks räägib? Näiteks – “Kuu ütleb kuu”, “Hommik, õhtu ja kell 3”, “Nelikümmend pöörab suu päikese poole” – midagi siin nagu jutustatakse ja lugusid kuulates võib tõenäoliselt kuulajal hakatagi mingi oma lugu jooksmas, aga mis su enda jaoks nende nimede taga on?

Mind on kooliajast peale väga intrigeerinud tegelikult küsimus absoluutsest vs programmilisest muusikast – 19. sajandil teoreetikute ja heliloojate hulgas eriti kirglikuks läinud põhimõtte-kähmlus teemal, kas “õigem” või “õilsam” (instrumentaal-)muusika on sisult defineerimatu ja puhas muusika, mida luua ja nimetada ainult oma vormist lähtuvalt (nt. etüüd, sonaat, sümfoonia jne) või siiski mingit teemat või narratiivi kandev muusika. Kuigi pop-muusika või sellelaadse kõlaga asi on enamasti programmiline, huvitab mind see teema sellepärast, et tõde, vähemalt minu muusikas, on kuskil vahepeal. Enamasti alustan ma lugu niiõelda täiesti “puhtast” kohast, aga tegemise käigus kujuneb talle paratamatult mingi teema või kandev sisu, vähemalt enda jaoks – ning see aitab ka tihtipeale lugu arendada või sellele punkti panna. Küll aga natuke idealiseerin ma seda “puhast” muusikat, katsun olla sinna edaspidi teel, omamoodi on see meditatiivne pingutus lugu tehes mitte seda teemaga raamistada.

Minnes plaadijärjekorda pidi võin krüptilisemaid pealkirju selgitada umbes nii:

“Seitsme ljöö” – seitsme penikoorma saabaste müüt on pärit Prantsusmaalt ja olid algselt seitsme ljöö saapad. “MMI” on rooma 2001. Kubrick, filmi lõpp, algus. “Tiq” on meie pere kass, kelle loomust ja päeva juhuslikult olin muusikas kirjeldanud. “Kuu ütleb kuu” – sattusin ükskord saunast tulnuna aurates kuud vaatama – kuul on nägu ja ta ütleb ise oma nime. (Vaadake, päriselt ka.)

“Loe veel” on pärit nüüdseks juba lõppenud, kuid loodetavasti naasevast perioodist poja magama panekutel, kus ei tohtinud muinasjuttu lõpetada vaid pidi lugema veel ja veel. “S.O.O.” selgituseks tuleb kokku kuulata loo alguses kostuvaid *‘speak ‘n spell* tähti, selles mõrus tundes sai ka antud lugu loodud. “12%” – Lõuna-Eestis ringi sõites kohtab seda protsenti tihti.

“Hommik, õhtu ja kell 3” kirjeldavad selle loo kolme osa iseloomu – aktiivne ja selge, kuid arutu start; laiali vajuv unelus ning maaniline üleväsinud aktiivsus. “Kõuekõuts” – otsetõlge inglise keelest ja basskitarr. “8 elu” – siin plaadil on kassid vist tähtsal kohal. “Bowen express” – huvilistel guugeldada “Bowen magma”. “Ussimaarja” – usjas unine lugu. Ussimaarja päeval lähevad maod talveunne ning seetõttu ei tohi metsas lärmata. “Nelikümmend pöörab suu päikese poole” – märts, kevade tulek. Lõuna-Eestis on vist ütlus, et kui soojal maal pöörab 40 lindu (ka setode õigeus 40 märtri mälestuspäev) oma suu päikese poole, tuleb nende saabumisega ka suvi.

Plaat on suhteliselt lühikese salvestusaja kohta päris mahukas, vabalt oleks saanud sellest materjalist välja venitada ka kaks albumit. Samal ajal oli sul palju muudki toimumas, sündis laps, muusika loomine etendustele jne. Kuidas sul see loomeprotsess käib, lähed stuudiosse ja kui tekib muudest töödest vaba aeg, hakkad lihtsalt kuskilt otsast katsetama või on sul mingi idee loost juba enne peas olemas? Sõnadest sa vist ei alusta, need tulid enamasti hiljem plaadi osade lugude kaasautorite poolt.

Sinu mainitud põhjuste tõttu oligi selle plaadi tegemine hoopis teistsugune – meetodit ja protsessi tegelikult ei olnud, tuli teha nii nagu võimalused end pakkusid – mõnikord paaritunniste pauside ajal muudest tegevustest, mõnikord öötundidel, mõnikord eelnevalt salvestatud lugude juppidest uusi tehes. Arvan, et üsna standardne kõigi koduste vahenditega salvestajate puhul. Küll aga seadsin ma endale teatavad tehnilised piirangud – metronoomi ei tohtinud kasutada, kõik pillid, mis vähegi võimalik, tuli päriselt mängida ja salvestada – mitte programmeerida või sümpleid kasutada. Ennast sümpleidada võis ning samuti on siin plaadil kostuvad reverbid ja kajad ise “sümpledatud” (*convolution verb*). Ning enamus lugudest pole pikalt sündinud – pigem päeva-paari jooksul mõttevooluna, improviseerides. Seega ka mitte varem peas või demoni eksisteerinud.

Plaadi ilmumisest digilevis on möödas kaheksa kuud, vinüüli valmimise ajaks on tekkinud juba teatav ajaline distants. Kas näed ise plaati täna juba kuidagi ka teises valguses kui värskest valmis saanuna? Kuulad sa üldse hiljem ise oma muusikat ka aegajalt üle?

Olen kuulanud küll, nii vinüüli saabumise tõttu tehniliselt, kui ka paar korda niisama otsast lõpuni. See on omamoodi huvitav nauding – unustada ära enda tehtud lood või nende detailid ja neid siis taas avastada. See annab võimaluse ka enda (muusika) analüüsiks – ja see arendab. Areng aga on helilooja või muusiku töös vast kõige olulisem asi üldse. Tahan öelda, et plaadid on nagu maamärgid, millest ükski ideaalne ei pea tingimata olema, küll aga selgelt eristuv ja kindel ning mitmest kujuneb edasine suund ja siht. Üldiselt saan ma plaadi enda jaoks valmis siis, kui ma enam midagi ei muudaks. Hea on tõdeda, et siiani kõikide, kaasa arvatud “L”-iga see on jätkuvalt nii – ta on seal, kus ta olema peab.

Teatrietenduste heliloojana on sul käed tööd täis, aga tead sa juba või on mingi plaan või nägemus, kuhu suunas liigub uus autorilooming? On sul juba midagi uut salvestatud, demoni lindis või peas?

Seniseid reliise vaadates on näha vast mustrit, et pendeldan plaatidega kordamööda kahe vahel – A) pigem „manuaalne“ (ise sisse mängitud ja salvestatud) mingit orgaanikat taotle, popmuusika ja salvestustehnikatega mängiv muusika; ning B) elektrooniline, programmeeritud, sümpleidav eksperimentaalsem kraam. Mingid kaustadesse kogunevad lood on hakanud vihjama seega selle B variandi poole, küll aga sisimas loodan, et turgatab mingi täiesti uus suund.

Natuke on üllatav, et filmitegijad sind veel üles leidnud pole (paar erandit välja arvatud), kujutaksin väga hästi ette sind ka filmiheliloojana.

Teatrimuusikasse olen ma mõnes mõttes ennast ise “kinni mänginud”, mul on hetkel sellel alal tihedalt tööd ning olen saavutanud loodetavasti selles mingi objektiivse kvaliteedi. Seega töö ja tutvused ise suunavad ennast ning ma olen sellel seni lasknud ka ise nii kujuneda. Küll aga huvitab mind tegelikult filmile loomine üliväga, seega loodan, et saan end suunata ja suundun ka sellesse erialasse tulevikus rohkem, kui mitte täielikult.